

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XII./2023
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 435/2023
populárny názov	Vypočutie pred rozhodnutím o väzbe
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	07.12.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 9 ods. 1 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 9 ods. 3 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 9 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 5 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2
analytická právna veta	Len taký postup zodpovedá vo svetle čl. 17 ústavy ústavne konformnému výkladu pojmu „vypočutie obvineného“ podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku, pri ktorom všeobecné súdy osobe, o ktorej väzbe sa rozhoduje, skutočne umožnia spoznať dôvody, ktoré majú viesť k jej ponechaniu vo väzbe, a účinne vznášať argumenty proti nim.
skutkový stav a základné fakty	Uznesením okresného súdu Rimavská Sobota z 9. septembra 2022 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okresný súd zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil sťažovateľovu väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. Žiadosťou zo 14. apríla 2023 sťažovateľ žiadal o prepustenie z väzby na slobodu, pričom súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku požiadal o nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Túto žiadosť okresný súd uznesením z 20. apríla 2023 zamietol. Okresný súd súčasne väzbu sťažovateľa nenahradil písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu

	sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú sťažnostný súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Rozsudkom okresného súdu z 20. apríla 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu sexuálneho násillia právne kvalifikovaného v obžalobe. Za to mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Okresný súd súčasne sťažovateľovi uložil ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, ktoré krajský súd uznesením z 22. júna 2023 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Podstata podanej ústavnej sťažnosti smeruje k nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podľa názoru sťažovateľa sa krajský súd len deficitne vyrovnal s argumentmi, ktoré by mali odôvodniť jeho prepustenie z väzby na slobodu, pričom nedostatočný je tiež názor krajského súdu súvisiaci s nevykonaním výsluchu sťažovateľa pred rozhodnutím o väzbe na okresnom súde.
z odôvodnenia	Pokiaľ ide o námietku súvisiacu s nevykonaním výsluchu sťažovateľa pred rozhodnutím o väzbe na okresnom súde, ústavný súd uvádza, že rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby na slobodu je v súlade s § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku rozhodnutím o väzbe, preto sa naň vzťahuje úprava obsiahnutá v § 72 ods. 3 Trestného poriadku. Podľa uvedeného ustanovenia platí, že pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý predsedom senátu, ktorý potom umožní sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe. Bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch (m. m. napr. II. ÚS 597/2012, III. ÚS 8/2023, IV. ÚS 161/2020). Pre ústavný súd je podstatné, aby všeobecné súdy osobe, o ktorej väzbe sa rozhoduje, skutočne umožnili spoznať dôvody, ktoré majú viesť k jej ponechaniu vo väzbe, a účinne vznášať argumenty proti nim. Len taký postup zodpovedá vo svetle čl. 17 ústavy ústavne konformnému výkladu pojmu „vypočutie obvineného“ podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku (m. m. napr. III. ÚS 8/2023). V naznačených súvislostiach sa ústavný súd nemôže stotožniť s argumentom všeobecných súdov, podľa ktorého možno výsluch predpokladaný v § 72 ods. 3 Trestného poriadku v prípade, ak sa o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhoduje v bezprostrednej časovej nadväznosti na vydanie odsudzujúceho rozsudku v merite trestnej veci, v podstate nahradiť záverečnou rečou. Pre ústavný súd je z hľadiska rešpektovania ústavných imperatívov podstatné odlišné účelové zameranie záverečnej reči (konečného návrhu v merite veci) na jednej strane a výsluchu pred rozhodnutím o väzbe na druhej strane. Tomu korešponduje aj právna úprava, ktorá zreteľne diferencuje zodpovedajúce procesné postupy, pričom Trestný poriadok na účel umožnenia spoznania dôvodov, ktoré majú viesť k ponechaniu osoby vo väzbe a účinného vznášania argumentov proti nim, zakotvuje tak potrebu uskutočnenia výsluchu, ako aj následnú možnosť dávania otázok subjektmi uvedenými v § 72 ods. 3 Trestného poriadku. Uvedené požiadavky nemožno vhodne naplniť prostredníctvom záverečnej reči. Materiálnemu posolstvu týchto imperatívov nekorešponduje ani názor všeobecných súdov, podľa ktorého sťažovateľ mohol z prednesu prokurátora usudzovať na následné rozhodovanie o väzbe a v nadväznosti na to sa vyjadriť k relevantným skutočnostiam. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. I. 404 a nasl. vyšetrovacieho spisu) totiž nevyplýva nijaká okolnosť, na základe ktorej by sa bolo možné domnievať, že okresný súd má v úmysle rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu na hlavnom pojednávaní v bezprostrednej časovej nadväznosti na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Takúto skutočnosť nemožno usudzovať ani z doručenia podaní sťažovateľa súvisiacich s väzbou na začiatku hlavného pojednávania prokurátorovi a ani zo stanoviska prokurátora k sťažovateľovej väzbe, ktoré zaujal vo svojej záverečnej reči. Uvedené okolnosti totiž nemôžu založiť prezumpciu vedomosti sťažovateľa o tom, že okresný súd mieni o väzbe

	rozhodnúť na hlavnom pojednávaní práve v bezprostrednej časovej súvislosti na vydanie rozhodnutia vo veci samej, čím prirodzene nemôže byť založený ani predpoklad, že sťažovateľ sa bez vedomia o tejto skutočnosti v rámci záverečnej reči vyjadrí k otázkam ďalšieho trvania väzby. Prístup okresného súdu preto nemožno z materiálneho hľadiska považovať za splnenie povinnosti uskutočniť výsluch obžalovaného (respektíve za naplnenie práva obžalovaného byť vypočutý) v rámci rozhodovania o dôvodnosti trvania väzby. Napokon ústavný súd dodáva, že si je vedomý svojej predchádzajúcej judikatúry (pozri II. ÚS 141/2015), v ktorej vyslovil, že nevypočutím sťažovateľa v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby po vydaní neprávoplatného odsudzujúceho rozhodnutia súdom prvého stupňa nebolo zasiahnuté do jeho základného práva na osobnú slobodu v intenzite opodstatňujúcej vyslovenie jeho porušenia. Ústavný súd však akcentuje, že takýto záver urobil v minulej veci s výslovným zreteľom na skutočnosť, že väzba sťažovateľa bola neskôr nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka a sťažovateľ bol z väzby prepustený, sťažovateľ neuviedol v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu žiadne nové dôvody, pritom nedošlo ani k zmene okolností, na ktorých väzobný dôvod spočíval. V súhrne teda ústavný súd uzavrel, že všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe neposudzoval žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by sťažovateľ nemal možnosť sa vyjadriť. V aktuálne posudzovanej veci však sťažovateľ v neskoršom konaní nebol prepustený z väzby, pričom po oboznámení so spisovým materiálom neuniklo pozornosti ústavného súdu, že v ostatnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uvádzal viaceré nové dôvody smerujúce k zmene okolností, ktoré boli podľa jeho názoru podstatné pre rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (č. l. 391 a nasl. vyšetrovacieho spisu). Uvedené skutkové odchýlky preto viedli ústavný súd k ustáleniu záveru, podľa ktorého nevypočutím sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodujúcimi o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu došlo k porušeniu ľudsko-právnych imperatívov. Rozhodnutie všeobecného súdu o vine a treste je vyústením celého trestného stíhania, v rámci ktorého sa v jednotlivých štádiách (tzv. predprípravné, prípravné, súdne konanie) postupne zisťuje skutočný priebeh konaní jednotlivcov (za súčasného posúdenia ich právnej relevancie), a to pri zvyšovaní dôkazného štandardu s každou fázou konania. Odsúdenie sťažovateľa (hoci v čase rozhodovania všeobecných súdov o väzbe ešte neprávoplatné) za trestnú činnosť, v súvislosti s ktorou bol stíhaný vo väzbe, preto podľa názoru ústavného súdu nepredstavuje okolnosť, ktorá by svedčila v prospech oslabovania dôvodnosti trestného stíhania ako materiálnej podmienky väzby. V súvislosti s konkrétnymi aspektmi sťažovateľovej námietky nedostatočnej relevancie výsledkov dokazovania pre záver všeobecných súdov o dôvodnosti trestného stíhania ústavný súd navyše upriamuje pozornosť na s. 3 napadnutého uznesenia. Odtiaľ vyplýva, že všeobecné súdy sa v naznačenej súvislosti neobmedzili výlučne na odkaz na iné rozhodnutia produkované v danej trestnej veci, ale uviedli aj skutkové okolnosti posilňujúce dôvodnosť trestného stíhania, konkrétne poukazy na výpovede svedkov, ako aj odkazy na viaceré znalecké posudky a listinné dôkazy. Takéto závery sa ústavnému súdu nejavia ako abstraktné a nekonkrétne, teda také, ktoré by nezohľadňovali skutkové okolnosti konkrétnej veci. Ústavný súd dodáva, že toto posúdenie platí v hodnotiacej relácii k napadnutému väzobnému uzneseniu a nezakladá prekážku rozhodnutej veci pre posúdenie rozhodnutia o vine sťažovateľa ústavným súdom na podklade prípadnej samostatnej ústavnej sťažnosti, ktorú sťažovateľ, ako uvádza, mieni podať. Ak ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sťažovateľ v podstate poukazuje na oslabenie predmetného dôvodu, keďže nemá možnosť styku s poškodenou, ktorá je dlhodobo umiestnená v centre pre týrané deti. Všeobecné súdy vnímajú ako hrozbu, že sťažovateľ sa vráti do spoločnej domácnosti, kde sa môže dopúšťať násilia na poškodenej (ktorá sa v spoločnej domácnosti nenachádza), pričom v procesnej nadväznosti prezentujú ako fakt, že
--	--

	poškodená sa nachádza mimo spoločnej domácnosti, avšak ani táto okolnosť nemôže svedčiť v záver o oslabení dôvodnosti sťažovateľovej väzby. Sťažovateľovi by teda podľa názoru všeobecných súdov nemohlo slúžiť na prospech, ak by sa poškodená nachádzala v spoločnej domácnosti, avšak v jeho prospech nepôsobí ani to, že k poškodenej nemá žiaden prístup. Bolo preto potrebné stotožniť sa s avizovanou časťou sťažnostnej argumentácie. V súvislosti s prítomnosťou dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z uznesenia okresného súdu o väzbe vyplýva tiež poukaz na charakter, závažnosť a vysoký stupeň spoločenskej závažnosti trestnej činnosti, ktorá bola spáchaná na chránenej osobe. V danom prípade ide podľa názoru ústavného súdu o dôvody prevažne všeobecného charakteru, ktorým chýba previazanie na skutkové okolnosti konkrétnej veci. Krajský súd k dôvodom prezentovaným okresným súdom pridal poukaz na minulé odsúdenie sťažovateľa, ktoré je v súčasnosti zahladené, čo však nebráni všeobecnému súdu, aby na toto odsúdenie prihliadol, pokiaľ ide o hodnotenie osoby sťažovateľa a jeho sklon k páchaniu trestnej činnosti. S takýmto záverom sa ústavný súd stotožňuje a v súlade so svojou rozhodovacou praxou dodáva, že zohľadnenie predchádzajúcej trestnej činnosti obvineného pri posudzovaní dôvodov tzv. preventívnej (predstihovej) väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je všeobecnými súdmi bežne akceptovanou skutočnosťou pri hodnotení osoby obvineného (obžalovaného) v kontexte rizika, že sa dopustí konania, ktorému má väzba zabrániť. Zahladenie odsúdenia neznamena, že sťažovateľ trestný čin nespáchal, ale že všeobecné súdy nemôžu na túto okolnosť prihliadať pri ukladaní trestu v inom konaní (m. m. napr. I. ÚS 1/2015). Všeobecné súdy odmietli nahradiť väzbu sťažovateľa s poukazom na abstraktné formulačné konštrukcie bez dostatočného previazania na skutkové okolnosti konkrétnej veci, najmä so zreteľom na charakter, spôsob a okolnosti spáchania trestnej činnosti, osobu sťažovateľa a povahu prípadu. Takéto úvahy vykazujú takú mieru všeobecnosti, neadresnosti a hypotetickosti, že by mohli byť základom obmedzenia osobnej slobody neurčitého okruhu obvinených osôb bez jasných a racionálne uchopiteľných dôvodov tak závažného obmedzenia základných práv (m. m. napr. III. ÚS 523/2021, III. ÚS 625/2022). Odôvodnenie nenahradenia väzby nemožno upínať len na odôvodnenie existencie a trvania dôvodu väzby. V takom prípade by existencia prostriedkov nahradzujúcich väzbu, pri ktorých využití musí byť dôvod väzby nevyhnutne daný, v podstate stratila zmysel (m. m. III. ÚS 625/2022). Ústavný súd dospel k záveru, že všeobecné súdy sa v okolnostiach preskúmvanej veci nezaoberali možnosťou nahradenia väzby sťažovateľa dostatočným spôsobom. Argumentačne všeobecné a strohé konštatovania, ktoré v určitých súvislostiach ani nekorešpondujú účinnej právnej úprave, nedávajú odpoveď na otázku, z akých skutkovo konkrétnych dôvodov nebolo možné väzbu sťažovateľa nahradiť. Vzhľadom na absenciu presvedčivých úvah krajského súdu je napadnuté uznesenie v častiach, ku ktorým ústavný súd vyslovil výhrady v tomto náleze, ústavne neudržateľné. Ústavná neudržateľnosť spočíva v tom, že je odôvodnené buď nedostatočne alebo nekonzistentne. Z týchto dôvodov ním bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo sťažovateľa podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu. Sťažovateľom namietaný článok 5 ods. 3 dohovoru je pritom podľa stabilnej rozhodovacej praxe ústavného súdu prepojený s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru (m. m. napr. I. ÚS 492/2019, IV. ÚS 493/2013). Osobu odsúdenú súdom prvého stupňa už nemožno považovať za zatknutú alebo inak pozbavenú osobnej slobody „za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu“ v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, ale musí byť považovaná za osobu „zákonne uväznenú po odsúdení príslušným
--	---

	súdom“ v zmysle čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru (pozri rozsudok ESĽP vo veci Belevitskiy v. Rusko). Preto sa ani garancie čl. 5 ods. 3 dohovoru na prípad sťažovateľa už nevzťahujú (m. m. napr. I. ÚS 492/2019). V čase podania ústavnej sťažnosti bol sťažovateľ neprávoplatne odsúdený. Z tohto dôvodu sa mal domáhať ochrany svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru, nie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd preto medzi tvrdým porušením práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a napadnutým uznesením nezistil vzájomnú súvislosť.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba-nahradenie väzby výsluch, výpoveď, vypočutie-výsluch obvineného väzba-v konaní pred súdom väzba-preskúmavanie väzobných dôvodov

spisová značka	III. ÚS 589/2023
populárny názov	Previdlá rozvrhu práce a zákonný sudca
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	07.12.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 127 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 2 Charta základných práv Európskej únie čl. 6 Charta základných práv Európskej únie čl. 48 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3
analytická právna veta	Procesný postup okresného súdu, ktorým prijal vyhlásenie spoluobžalovaných, nenaruša zásadu prezumpcie neviny obžalovaného - sťažovateľa, pretože prijatím vyhlásenia o vine súd nerozhoduje meritórne o vine žiadneho z obžalovaných. Preto je ústavne konformný záver súdu, že sudca okresného súdu rozhodujúci o väzbe obžalovaného - sťažovateľa nie je zaujatý, ak prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaných. Z hľadiska organizácie práce súdu je prípustné, že do trojčlenného senátu sú zaradení štyria sudcovia. Kritériá však musia byť v rozvrhu práce určené tak, aby bolo každému a vopred zrejmé, ktorí traja zo štyroch sudcov zaradených v senáte vec rozhodnú.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľovi a ďalším osobám bolo po zadržaní 2. augusta 2022 vznesené obvinenie z obzvlášť závažného zločinu nedovoleného obchodovania s omamnými látkami. Uznesením z 5. augusta 2022 bol sťažovateľ a ďalší obvinení z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatí do väzby. Na sťažovateľa a ďalších šesť osôb bola 31. januára 2023 podaná obžaloba. Okresný súd uznesením z 9. februára 2023 ponechal sťažovateľa vo väzbe. Na hlavnom pojednávaní 26. apríla 2023 okresný súd uzneseniami podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenia troch spoluobžalovaných sťažovateľa, že sú vinní zo skutku uvedeného v obžalobe, ktorý mal byť spolu so sťažovateľom spáchaný v organizovanej skupine. Vzhľadom na to sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi okresného súdu, ktorý uznesením z 28. apríla 2023 rozhodol, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nie je v trestnej veci obžalovaného sťažovateľa vylúčený. Sudca okresného súdu po hlavnom pojednávaní 28. apríla 2023 vykonal výsluch

	sťažovateľa a uznesením z 28. apríla 2023 jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Proti uzneseniu okresného súdu o nevyhlásení jeho sudcu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu (4Tos/64/2023) zamietnutá. Proti uzneseniu okresného súdu o väzbe podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu (4Tos/66/2023) zamietnutá. Sťažovateľ 17. júla 2023 znova požiadal o prepustenie z väzby. Mestský súd uznesením zo 17. júla 2023 jeho žiadosť zamietol a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Odôvodnil to obdobne ako pri predchádzajúcom rozhodnutí. Proti tomu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd druhou ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením zamietol.
z odôvodnenia	Napriek tomu, že práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru sú medzi sebou vzájomne naviazané, medzi ich obsahom vo veci sťažovateľa treba rozlišovať. Účel a obsah práv podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru nadväzuje na práva tých, ktorí boli pozbavení osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru má osoba pozbavená osobnej slobody právo na to, aby bola predvedená pred sudcu, a právo na to, aby bola súdená v primeranej lehote alebo inak prepustená na osobnú slobodu. Právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru tak garantuje opätovné preskúmanie udržateľnosti dôvodov pozbavenia osobnej slobody tak, ako sú vyjadrené v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru. Z hľadiska porušenia práv sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru je preto rozhodujúce, či pri jeho trvajúcej väzbe je naďalej dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a stále sú prítomné skutočnosti odôvodňujúce jeho väzbu. K námietke sťažovateľa, že v uzneseniach z 11. mája 2023 a 17. júla 2023 sa krajský súd nevysporiadal s materiálnym predpokladom väzby, a to dôvodným podozrením, že sťažovateľ sa dopustil trestného činu, treba uviesť, že krajský súd v oboch uzneseniach dospel k záveru, že z dosiaľ vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, najmä z výsluchu spoluobžalovaného, ako aj zaznamenatej telefonickkej komunikácie podľa § 115 Trestného poriadku dôkazná situácia odôvodňuje dôvodné podozrenie, že sťažovateľ sa dopustil stíhaného skutku. Z hľadiska ústavnoprávneho krajský súd dostatočne odôvodnil, na základe akých skutočností je toho názoru, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu je u sťažovateľa dôvodná. Úlohou krajského súdu v štádiu hlavného pojednávania, na ktorom sa vykonáva dokazovanie, nie je vyhodnocovať dôkazy v miere záveru o spáchaní skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, ale v miere dôvodnosti vzneseného obvinenia. S ohľadom na závery vo vzťahu k jednotlivým námietkam sťažovateľa, ktoré sa týkali jeho väzby, nemožno dospieť k záveru, že v jeho veci by došlo k porušeniu materiálnych záruk práva na osobnú slobodu tak, ako vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Druhá časť argumentácie sťažovateľa však smeruje k tomu, že o jeho väzbe rozhodol na okresnom súde zaujatý sudca a na krajskom súde netransparentne zložený senát. K tomu treba uviesť, že práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru sú osobitné vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto garancia rozhodovania nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom sa vzťahuje aj na rozhodovanie o osobnej slobode podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. K námietke, že o väzbe sťažovateľa rozhodoval zaujatý sudca okresného súdu, pretože prijal vyhlásenie o vine iných spoluobžalovaných, treba uviesť, že vyhlásenie viny spoluobžalovaného je len prejavom jeho vôle k otázke priznania sa k spáchanému skutku. Prijatie vyhlásenia o vine nie je ešte meritórnym rozhodnutím súdu o vine, ale má deklaratórny charakter, dôsledkom ktorého je, že súd v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, dokazovanie nevykoná a vykoná len dôkazy týkajúce sa nepriznaného skutku, trestu, náhrady škody, prípadne ochranného opatrenia. O vine obžalovaného sa v súdnom konaní rozhoduje výlučne rozsudkom podľa § 163 ods. 3 Trestného poriadku, pričom podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) sa každý,

	proti komu je vedené trestné konanie, považuje za nevinného, pokiaľ súd právoplatným rozsudkom nevysloví jeho vinu. Procesný postup okresného súdu, ktorým prijal vyhlásenie spoluobžalovaných, nenaruša zásadu prezumpcie neviny sťažovateľa, pretože prijatím vyhlásenia o vine súd nerozhoduje meritórne o vine žiadneho z obžalovaných. Preto je ústavne konformný záver krajského súdu, že sudca okresného súdu rozhodujúci o väzbe sťažovateľa nie je zaujatý, ak prijal vyhlásenie o vine spoluobžalovaných. Sťažovateľ nesprávne na svoju situáciu vzťahuje závery rozsudku ESLP vo veci Mucha proti Slovenskej republike. Toto rozhodnutie sa týkalo odlišnej situácie, ktorá spočívala v tom, že bolo rozhodované o vine obžalovaného v samostatnom súdnom konaní, a to potom, ako boli vo vzťahu k ostatným spoluobvineným skôr vyhlásené rozsudky. Táto námietka sťažovateľa je preto nedôvodná. Súčasťou záruk spojených s právom na zákonného sudcu sú aj požiadavka transparentnosti a predvídateľnosti pridelenia veci zákonnému sudcovi, t. j. pridelenia súdnej agendy, ktoré musí byť regulované priamo v rozvrhu práce (formálny aspekt), ako aj požiadavka stability súdu zabráňujúca svojvoľnému odňatiu veci zákonnému sudcovi po tom, ako mu bola pridelená, obe tieto požiadavky musia byť transparentné, určené vopred a musia obsahovať záruky proti ich zneužitiu (materiálny aspekt), aby mohlo dôjsť k naplneniu práva na zákonného sudcu (I. ÚS 322/2022, bod 31, I. ÚS 475/2022, bod 47). K námietke sťažovateľa, že uzneseniami krajského súdu z 11. mája 2023 a 17. júla 2023 bolo porušené základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu, treba uviesť, že podľa rozvrhu práce senát pracoval v zložení dvoch predsedov senátu Molnárovej a Kováča, ktorí sa vzájomne zastupujú, a sudcov Kačániho a Tomusa, ktorí sa tiež vzájomne zastupujú s tým, že senát rozhoduje v zložení Molnárová, Kováč a Kačáni alebo Molnárová, Kováč a Tomus. Z rozvrhu práce však nie je zrejmé, v akých prípadoch rozhoduje senát v zložení Molnárová, Kováč a Kačáni a v akých prípadoch v zložení Molnárová, Kováč a Tomus. Keďže z rozvrhu práce nie je zrejmé, na základe akých pravidiel bol zložený trojčlenný senát 4To, potom tento nedostatok sa vzťahuje aj na situáciu, keď vec bola rozhodovaná v senáte 4To, ktorého členom bol zastupujúci sudca Lizúch. Mimo rozvrhu práce je interné pravidlo určené riadiacim predsedom senátu realizované súdnym tajomníkom, podľa ktorého sú veci pridelené sudcom senátu súdnym tajomníkom podľa koncového poradového čísla s následným určením zloženia senátu. V prípade, že vo veci rozhoduje trojčlenný senát, do ktorého sú zaradení štyria sudcovia, je v súlade s právom na zákonného sudcu, ak v rozvrhu práce sú jednoznačne určené pravidlá, v akom zložení vec bude rozhodnutá. Z hľadiska organizácie práce súdu je prípustné, že do trojčlenného senátu sú zaradení štyria sudcovia. Kritériá však musia byť v rozvrhu práce určené tak, aby bolo každému a vopred zrejmé, ktorí traja zo štyroch sudcov zaradených v senáte vec rozhodnú. V rozvrhu práce krajského súdu je však určené, že senát je štvorčlenný, avšak nie sú v ňom určené pravidlá, ktorí traja sudcovia zo štyroch zaradených sudcov vec rozhodnú. Pravidlo, ktorí traja sudcovia zo štyroch sudcov zaradených v senáte vec rozhodnú, je stanovené výlučne v internom pravidle určenom riadiacim predsedom senátu. Ide o interný akt predsedu senátu, ktorý sa nezverejňuje, nie je súčasťou rozvrhu práce a nie sú stanovené žiadne kritériá na zákonnej úrovni pri jeho tvorbe a kritériá pri jeho zmene. Vzhľadom na to, že interný akt riadiaceho predsedu senátu nespĺňa požiadavku kontroly stranami, ale ani verejnosťou, keďže sa vopred nezverejňuje a nie sú ani stanovené žiadne zákonom predpokladané kritériá jeho tvorby a zmeny, nie je ústavne akceptovateľné, aby sa ním určovalo, ktorí traja zo štyroch sudcov zaradených v senáte vec rozhodnú. Pravidlá upravujúce, ktorí traja zo štyroch sudcov zaradených v senáte vec rozhodnú, je možné určovať výlučne v rozvrhu práce, na tvorbu ktorého sú zákonom ustanovené vopred určené pravidlá kontrolovateľné stranami a verejnosťou. Z toho dôvodu namietanými uzneseniami o väzbe sťažovateľa boli porušené jeho práva byť predvedený pred sudcu podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru a podať návrh na konanie o zákonnosti pozbavenia jeho slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, a to
--	---

	v ich zložke, ktorá sa týka toho, aby o trvaní pozbavenia osobnej slobody rozhodol súd, ktorého zloženie je určené zákonným spôsobom. Nebol dôvod na to, aby bolo krajskému súdu prikázané prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu. Porušenie práv sťažovateľa nebolo zistené v ich materiálnom rozsahu, teda v otázke, či dôvody pozbavenia osobnej slobody tak, ako ich stanovuje čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 3, trvajú. K porušeniu práva sťažovateľa došlo nedostatočným naplnením záruky transparentnosti určenia sudcov krajského súdu, ktorí rozhodovali o sťažnostiach sťažovateľa. Zrušenie rozhodnutí krajského súdu je dostatočným pokladom na to, aby si sťažovateľ uplatnil primerané odškodnenie tak, ako ho predpokladá čl. 5 ods. 5 dohovoru, a to na základe zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	väzba-rýchlosť rozhodovania súd-rozvrh práce dokazovanie-dokazovanie v trestnom konaní väzba-žiadosť o prepustenie väzba-nahradenie väzby

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 621/2023
populárny názov	Odplata za zriadenie vecného bremena
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	23.11.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4
analytická právna veta	Zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je len ďalší spôsob, ktorým zákonodarcia zmierňuje následky osobitnej majetkovej krivdy, ktorá nespočívala v účinnom právnom odňatí vlastníckeho práva, ale v jeho faktickom obmedzení stavbou verejnoprospešného zariadenia bez toho, aby došlo k vyvlastneniu právnych predchodcov vlastníkov. Následok tohto legislatívneho riešenia nemožno obmedziť len na konštatovanie toho, že sťažovateľom súdnym výkladom zákona č. 66/2009 Z. z. nebol priznaný nárok na opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. Tento zásah treba vnímať s ohľadom na to, že vlastník pozemku sa svojich vlastníckych práv v súvislosti s neoprávnenou stavbou mohol domáhať už pred prijatím zákona č. 66/2009 Z. z. a rovnako sa mohol v premlčacej dobe domáhať priznania jednorazovej náhrady za dodatočné zriadenie vecného bremena zákonom. Okrem toho sťažovateľom v súvislosti s ich vlastníckym právom zostáva zachovaný nárok na to, že definitívnym riešením historicky podmieneného, pôvodne faktického a po prijatí zákona č.

	66/2009 Z. z. aj právneho obmedzenia vlastníckeho práva bude poskytnutie náhradného pozemku v procese pozemkových úprav tak, ako to predpokladá zákon č. 66/2009 Z. z.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sú vlastníci a podieloví spoluvlastníci pozemkov, na ktorých sa nachádza park, ktorý do vlastníctva mesta prešiel podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. K pozemkom sťažovateľov bolo zákonom č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“) zriadené v prospech vecné bremeno. Sťažovatelia sa proti žalovanému mestu domáhali náhrady za zriadenie tohto vecného bremena, a to za obdobie troch rokov od septembra 2016 do septembra 2019. Okresný súd žalobu sťažovateľov na námietku premlčania mesta zamietol. Odkázal na rozhodnutia najvyššieho súdu (2Cdo/194/2018, 8Cdo/17/2019 a 1Cdo/99/2019) a uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 539/2020, z ktorých vyplýva, že náhrada za zriadenie vecného bremena je jednorazová. Opačný výklad by bol v rozpore so zákonom, keďže užívaním pozemkov stavbou nedochádza k nájmu alebo bezdôvodnému obohateniu, za ktoré by bolo možné opakovane priznať náhradu. Náhrada za zriadenie vecného bremena je Občianskym zákonníkom, na ktorý odkazuje zákon č. 66/2009 Z. z. jednorazová. Keďže vecné bremeno vzniklo zo zákona č. 66/2009 Z. z. 1. júla 2009, vlastník si náhradu za zriadenie vecného bremena mohol uplatniť v premlčacej dobe troch rokov podľa § 101 Občianskeho zákonníka do 1. júla 2012. Ak tak neurobil, jeho právo sa premlčalo. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom sa krajský súd stotožnil so záverom okresného súdu, že za vecné bremeno patrí sťažovateľom jednorazová náhrada, ktorú si mohli uplatniť do troch rokov od účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., a rovnako tak aj k záveru, že by sa na námietku premlčania malo prihliadať.
z odôvodnenia	Vecné bremeno na pozemkoch sťažovateľov bolo zriadené zákonom č. 66/2009 Z. z., ktorého účelom bolo usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré po roku 1989 prešli do ich vlastníctva z vlastníctva štátu podľa osobitných predpisov. Usporiadanie týchto pozemkov zákon rieši tak, že obciam a vyšším územným celkom dovoľuje zámennou zmluvou poskytnúť vlastníkom za ich zastavaný pozemok iný primeraný pozemok. Ak k takémuto usporiadaniu nedôjde, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku sa má vykonať v pozemkových úpravách podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. I v takomto konaní sa má vlastníkom zastavaných pozemkov poskytnúť náhradný pozemok. Zákon č. 66/2009 Z. z. rieši problematiku zastavaných pozemkov tak, že tieto pozemky za náhradu spočívajúcu v pridelení náhradného pozemku nadobudne či už obec alebo vyšší územný celok. Zákon č. 66/2009 Z. z. však nerieši celkom nové právne vzťahy. Jeho prijatie bolo ďalším krokom vysporiadania sa s tým, že pozemky vo vlastníctve súkromných osôb boli pred rokom 1989 zastavané bez ich riadneho vyvlastnenia. Už predtým novelou stavebného zákona č. 199/1995 Z. z. bolo § 141 ods. 4 a 5 umožnené vyvlastnenie tých pozemkov, ktoré boli zastavané stavbami obcí (predtým národných výborov) a štátu a ktoré boli povolené podľa platných právnych predpisov. Možnosť tohto vyvlastnenia bola ohraničená koncom roka 2000. Ako uvádza dôvodová správa zákona č. 66/2009 Z. z., obce toto vzhľadom na zdĺhavý proces vyvlastnenia nevyužívali. Zákon č. 66/2009 Z. z. vychádza z uvedomenia si nevyhnutnosti definitívneho vyriešenia, no na čas ustanovuje, že ak vlastník stavby nemá pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou dňom účinnosti zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Zákon ďalej ustanovuje, že obsahom tohto

	práva je držba a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby s tým, že vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav. Zákon č. 66/2009 Z. z. mlčí v tom, že by sťažovatelia mali mať či už jednorazovú alebo opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. Záver, že im nemožno priznať opakovanú náhradu, preto nemožno považovať za vylúčenie zákonom predpokladaného následku, a preto v prípade napadnutého rozhodnutia krajského súdu nemožno dospieť k záveru, že by išlo o rozhodnutie, ktoré je nelogické alebo v zjavnom rozpore s právnou úpravou, ktorú krajský súd v tejto veci aplikoval. Čo sa týka námietky porušenia základného práva vlastníť majetok, treba uviesť, že obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku má osobitný charakter, ktorý vyplýva z toho, že k jeho faktickému obmedzeniu nedošlo na základe zákona č. 66/2009 Z. z., ale v súvislosti s výstavbou pred rokom 1989. Zákon č. 66/2009 Z. z. je len ďalší spôsob, ktorým zákonodarca zmierňuje následky osobitnej majetkovej krivdy, ktorá nespočívala v účinnom právnom odňatí vlastníckeho práva, ale v jeho faktickom obmedzení stavbou verejnoprospešného zariadenia bez toho, aby došlo k vyvlastneniu právnych predchodcov vlastníkov. Následok tohto legislatívneho riešenia nemožno obmedziť len na konštatovanie toho, že sťažovateľom súdnym výkladom zákona č. 66/2009 Z. z. nebol priznaný nárok na opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. Tento zásah treba vnímať s ohľadom na to, že vlastník pozemku sa svojich vlastníckych práv v súvislosti s neoprávnenou stavbou mohol domáhať už pred prijatím zákona č. 66/2009 Z. z. a rovnako sa mohol v premlčacej dobe domáhať priznania jednorazovej náhrady za dodatočné zriadenie vecného bremena zákonom. Okrem toho sťažovateľom v súvislosti s ich vlastníckym právom zostáva zachovaný nárok na to, že definitívnym riešením historicky podmieneného, pôvodne faktického a po prijatí zákona č. 66/2009 Z. z. aj právneho obmedzenia vlastníckeho práva bude poskytnutie náhradného pozemku v procese pozemkových úprav tak, ako to predpokladá zákon č. 66/2009 Z. z. Vzhľadom na to, že právni predchodcovia sťažovateľov v rámci vývoja právnej úpravy mali viaceré efektívne možnosti dosiahnutia náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva, ku ktorému fakticky došlo ešte v období pred rokom 1989, a na strane druhej vzhľadom na to, že stále má dôjsť k poskytnutiu náhrady, nemožno dospieť k záveru, že by právny názor krajského súdu vyvolal stav, ktorý by predstavoval zásah do základného práva sťažovateľov vlastníť majetok. Zriadenie vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z. z. nemožno samo osebe považovať za vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva bez primeranej náhrady, ak všeobecné súdy dospeli k záveru, že právni predchodcovia sťažovateľov sa mohli úspešne domôcť primeranej, jednorazovej, no premlčaniu podliehajúcej náhrady za zriadenie vecného bremena. Vo vzťahu k nálezu č. k. PL. ÚS 42/2015 je potrebné uviesť, že sa týkal zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov. Ústavný súd v ňom dospel k záveru, že výstavbu rozvodov tepla treba pokladať za nútené obmedzenie vlastníkov na dlhý, vopred presne neurčiteľný čas. Jednorazová náhrada poskytnutá vlastníkom nemala povahu primeranej náhrady za obmedzenie, ktorému boli podľa zákona podrobení. V odôvodnení však výslovne neuviedol, že jedine prijateľná primeraná náhrada musí mať opakovanú formu. V bode 60 uvádza, že poskytnutá náhrada za zásah do právneho postavenia vlastníka musí byť primeraná, a to, či je náhrada primeraná, závisí od okolností prípadu. Rozhodujúci význam pri primeranosti náhrady má povaha zásahu do právneho postavenia vlastníka. V zmysle tohto nálezu je nútené obmedzenie vlastníckeho práva v porovnaní s vyvlastnením miernejším obmedzením vlastníka, lebo ten nestráca všetky oprávnenia spoluvytvárajúce obsah vlastníckeho práva ani nestráca status vlastníka. Pri nútenom obmedzení sa síce uvádza, že možno uvažovať o pravidelných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia, pričom sa to týka predovšetkým takých
--	--

	obmedzení práv vlastníka, v ktorých prípade možno dôvodne očakávať trvanie obmedzujúceho zásahu po dlhý čas. Nález to priznáva aj tam, kde sa pri zavedení obmedzenia nepredpokladalo dlhodobé trvanie obmedzujúceho zásahu, no v skutočnosti k takému zásahu došlo, a preto v takom prípade existuje ústavný dôvod na priznanie opakujúcich sa dávok primeranej náhrady. V prípade sťažovateľov však ide o odlišnú situáciu. Povaha zásahu do právneho postavenia vlastníka sledovala zmiernenie následkov majetkových krívd z minulého režimu. Hoci sa uvedená úprava môže javiť z hľadiska toho, akým spôsobom usporiadala vzťahy medzi vlastníckmi a obcami, nedokonalo, smerovala k zmierneniu obmedzení, ktorými trpeli vlastníci, a k faktickému vyriešeniu dlhoročného problému. Nemožno preto hovoriť o tom, že by zákonom č. 66/2009 Z. z. došlo k ďalšiemu obmedzeniu vlastníckeho práva a zhoršeniu situácie, akú mali vlastníci pred jeho účinnosťou. Zriadenie vecného bremena napokon spolu s jednorazovou náhradou priznanou v judikatúre nie je konečným cieľom. Tým je vysporiadanie v podobe poskytnutia náhradných pozemkov. Ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Sudca Peter Straja pripojil odlišné stanovisko.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	premlčanie-premlčanie v občianskom práve legitímne očakávanie pozemok, pozemkové právo-náhrada vecné bremeno-zriadenie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.